

Також регулятором спрощено процедуру розкриття інформації щодо припинення діяльності інститутів спільного інвестування та уніфіковано терміни подання звітності одним професійним учасником фондового ринку шляхом прийняття рішення Комісії *від 23.09.2014 № 1249* «Про затвердження Змін до Положення про порядок складання та розкриття інформації компаніями з управління активами та особами, що здійснюють управління активами недержавних пенсійних фондів, та подання відповідних документів до Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку», зареєстроване в Міністерстві юстиції України від 14.10.2014 за № 1268/26045.

Додамо, що протягом 2014 року регулятором проводилась робота щодо приведення нормативно-правових актів Комісії у відповідність до Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення порядку відкриття бізнесу», зокрема, в частині виключення обов'язкової наявності у юридичних та фізичних осіб печатки.

Пруденційний нагляд на фондовому ринку

Протягом минулого року Комісією продовжувалась активна діяльність щодо впровадження пруденційного та консолідованого нагляду на ринку цінних паперів, зокрема, проводилась робота з удосконалення методологічної бази пруденційного нагляду за професійними учасниками фондового ринку. Так, протягом 2014 року Комісією прийнято:

- Рішення Комісії *від 25.03.2014 № 343* «Про внесення змін до рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 15 січня 2013 року № 37 та нормативно-правових актів щодо пруденційних нормативів професійної діяльності на фондовому ринку», зареєстроване в Міністерстві юстиції України від 11.04.2014 за № 411/25188;

- Рішення Комісії *від 03.06.2014 № 730* «Про затвердження Змін до Положення щодо пруденційних нормативів професійної діяльності на фондовому ринку — діяльності з управління активами інституційних інвесторів (діяльність з управління активами)», зареєстроване в Міністерстві юстиції України від 23.06.2014 за № 676/25453.

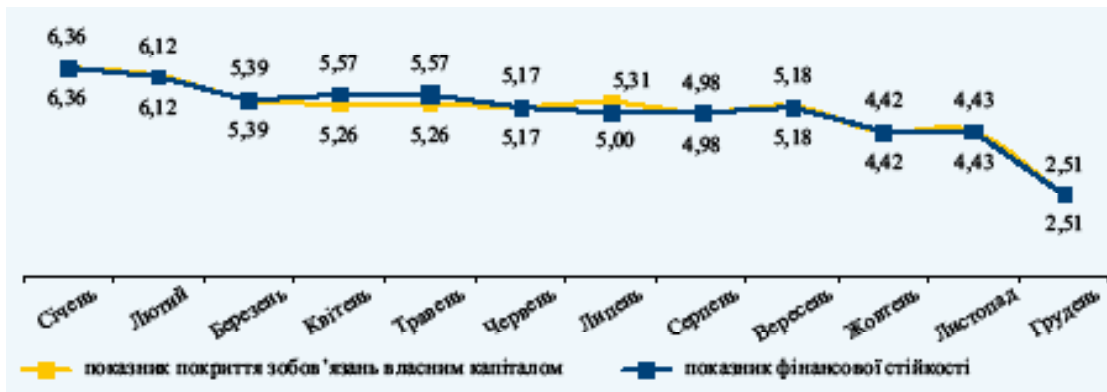
Крім того, з метою встановлення єдиної системи нагляду за дотриманням професійними учасниками фондового ринку пруденційних нормативів для виявлення проблем у їх фінансовому стані на ранніх стадіях формування у 2014 році рішенням Комісії *від 03.06.2014 № 731*, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України від 30.07.2014 за № 882/25659, було затверджене Положення про систему нагляду за дотриманням професійними учасниками фондового ринку пруденційних нормативів у їх діяльності, яке визначило порядок здійснення регулятором нагляду за дотриманням професійними учасниками фондового ринку у своїй діяльності вимог щодо пруденційних нормативів, встановлених нормативно-правовими актами Комісії, а також заходи реагування з боку регулятора у разі недотримання зазначених вимог.

Також протягом 2014 року тривала робота з удосконалення методологічної бази консолідованого нагляду за діяльністю небанківських фінансових груп, переважна діяльність у яких здійснюється особою, яка отримала ліцензію на провадження професійної діяльності на фондовому ринку. Так, прийнято рішення Комісії *від 28.10.2014 № 1450* «Про внесення змін до Положення про консолідований нагляд за діяльністю небанківських фінансових груп, переважна діяльність у яких здійснюється особою, яка отримала ліцензію на провадження професійної діяльності на фондовому ринку», зареєстроване в Міністерстві юстиції України *від 12.11.2014 за №1 433/26210*.

У 2014 році проведено аналіз дотримання пруденційних нормативів професійними учасниками фондового ринку: торговцями цінними паперами, депозитарними установами, особами, які провадять клірингову діяльність, компаніями з управління активами та Центральним депозитарієм.

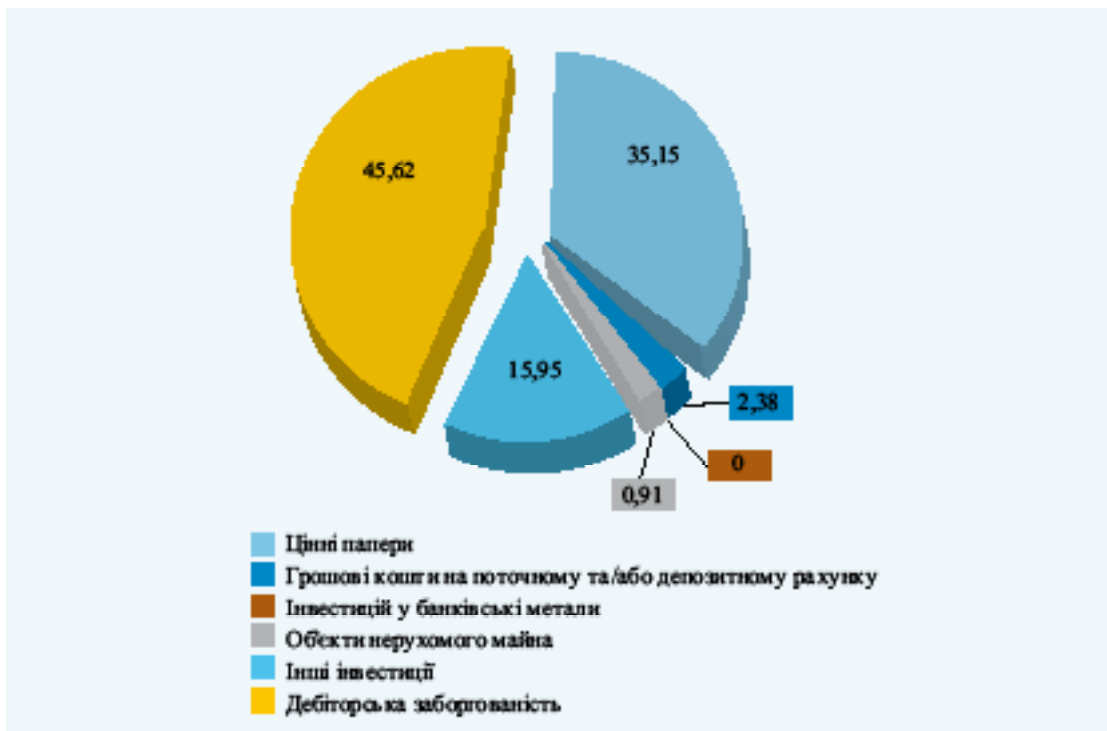
Зазначимо, що протягом року спостерігалась тенденція до покращення значень пруденційних показників у всіх учасників ринку цінних паперів, до яких застосовуються відповідні вимоги.

Так, за результатами діяльності компаній з управління активами Комісією проведено аналіз дотримання ними пруденційних нормативів. Динаміку кількості компаній з управління активами, що мали негативні відхилення від встановлених вимог наведено в діаграмі 96. Так, кількість таких компаній знизилась протягом року на 4 %.

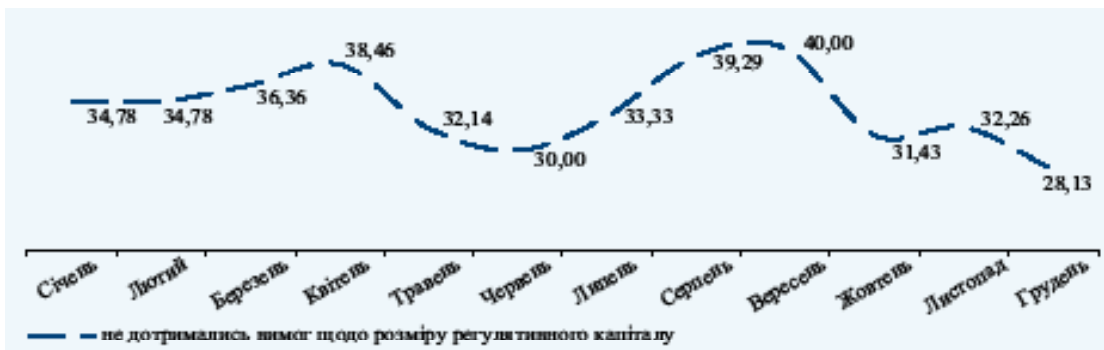
Діаграма 96. Динаміка кількості компаній з управління активами, що мали негативні відхилення від встановлених значень пруденційних нормативів протягом 2014 року, %

Структуру активів ІСІ, що знаходились в управлінні тих КУА, які мали негативні відхилення пруденційних нормативів, наведено в діаграмі 97.

Діаграма 97. Структура активів ІСІ станом на кінець року, які знаходяться в управлінні тих КУА, що мали негативні відхилення від встановлених пруденційних нормативів протягом 2014 року, %

Протягом 2014 року депозитарні установи дотримувались вимог, встановлених до коефіцієнтів фінансування та платоспроможності. Водночас деякі депозитарні установи мали недостатній регулятивний капітал. Але все ж таки, кількість депозитарних установ, що не дотримались вимог до регулятивного капіталу, знизилась з початку року на 6,7 % (діаграма 98).

Діаграма 98. Динаміка кількості депозитарних установ, що мали недостатній розмір регулятивного капіталу протягом 2014 року, %

Структура складових розрахунку, які негативно впливали на розмір регулятивного капіталу депозитарних установ станом на кінець 2014 року наведено в діаграмі 99.

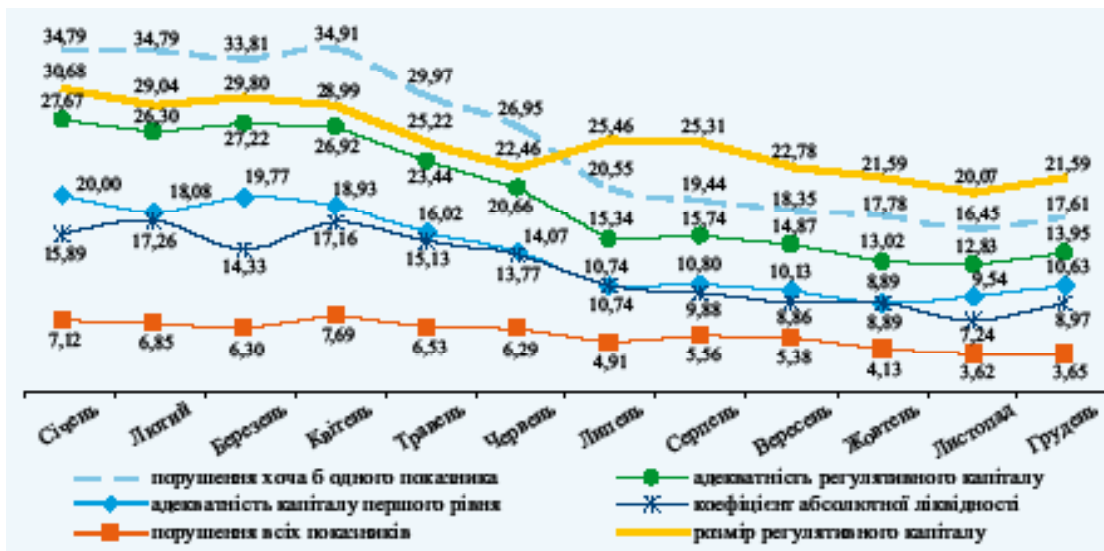

Діаграма 99. Структура складових розрахунку, які негативно впливали на розмір регулятивного капіталу депозитарних установ станом на кінець 2014 року

За результатами діяльності торговців цінними паперами протягом 2014 року Комісією проведено аналіз дотримання ними пруденційних нормативів. Динаміку кількості торговців цінними паперами, що мали негативні відхилення від встановлених вимог, наведено в діаграмі 100. Так, серед торговців цінними паперами спостерігалось поступове зменшення частки суб'єктів, які не відповідали встановленим вимогам. Зокрема, частка торговців, які мали порушення хоча б одного з пруденційних нормативів, з початку року зменшилась більше ніж удвічі – з 34,8 % до 17,6 %.

Серед факторів, що спричинили негативне відхилення значень показників пруденційних нормативів торговців цінними паперами станом на кінець 2014 року були названі наступні:

- наявність у активах цінних паперів емітентів, щодо яких проводиться процедура ліквідації, обіг цінних паперів яких зупинено або щодо цінних паперів яких встановлено обмеження операцій у системі депозитарного обліку (19 суб'єктів);
- наявність у активах цінних паперів, що не перебувають в обігу хоча б на одній фондовій біржі (17 суб'єктів);
- наявність у активах векселів (16 суб'єктів);
- наявність у активах цінних паперів венчурних фондів (11 суб'єктів);

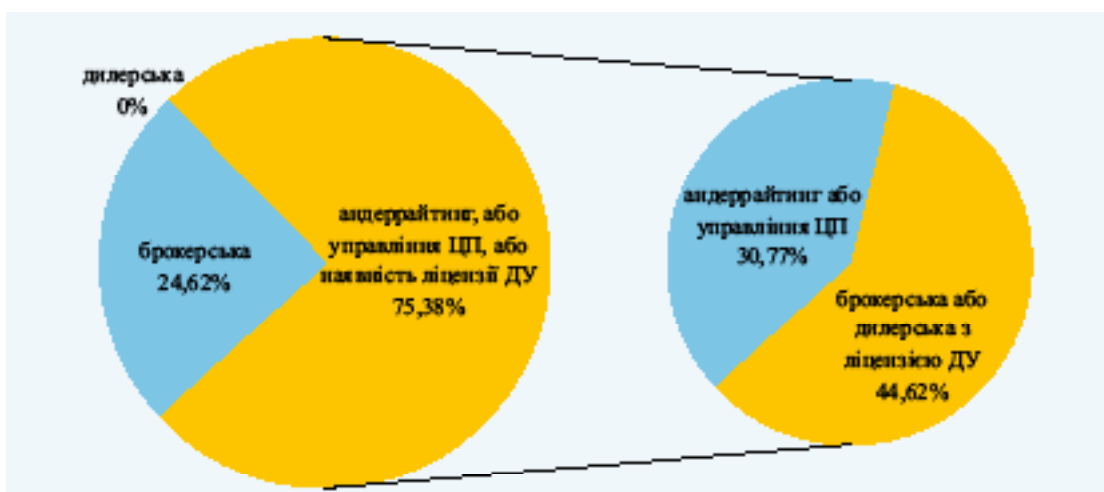
Діаграма 100. Динаміка кількості торговців цінними паперами, що мали негативні відхилення від встановлених значень пруденційних нормативів протягом 2014 року, %

- наявність у активах простроченої понад 30 днів дебіторської заборгованості (8 суб'єктів);
- зобов'язання (5 суб'єктів);
- непокриті збитки (3 суб'єкти);
- наявність у активах інвестицій у капітал акціонерних товариств у розмірі 25 % і більше (2 суб'єкти).

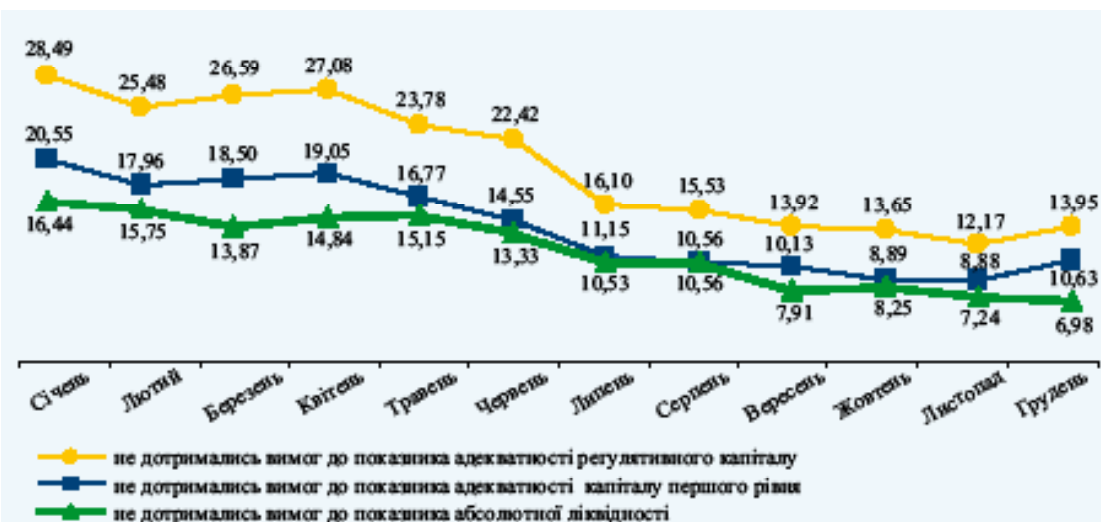
Структура торговців цінними паперами (з розподілом за видами діяльності), розмір регулятивного капіталу яких станом на кінець 2014 року не відповідав встановленим вимогам, наведена в **діаграмі 101**.

Також до торговців цінними паперами застосовувалися показники адекватності капіталу та ліквідності. Динаміку кількості торговців цінними паперами, які не відповідали вимогам, встановленим до показників, наведено в **діаграмі 102**.

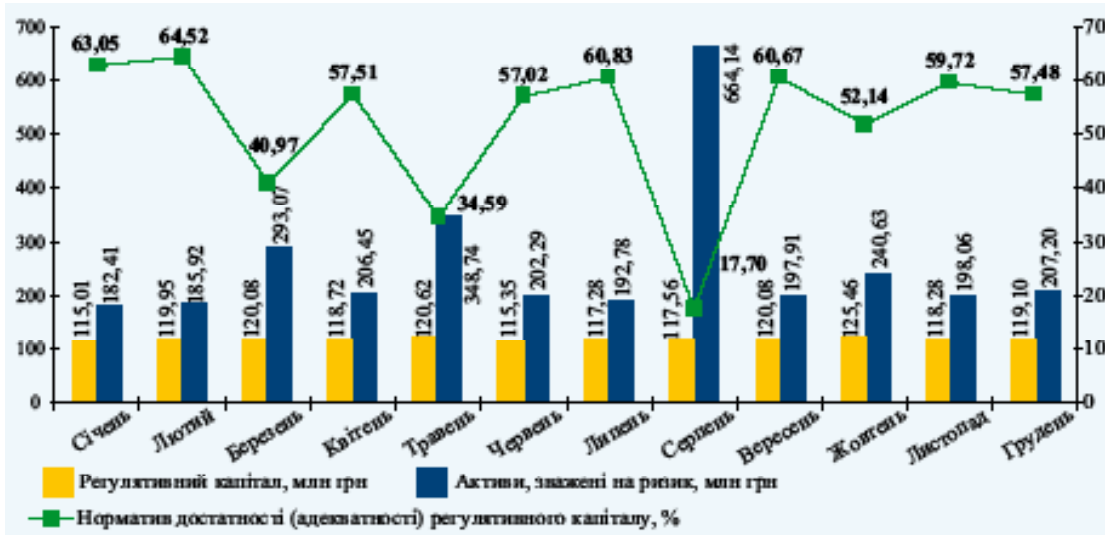
У 2014 році Комісією здійснювався аналіз дотримання пруденційних нормативів Центральним депозитарієм цінних паперів. Так, протягом 2014 року регулятивний капітал та норматив достатності (адекватності) регулятивного капіталу Центрального депозитарію відповідали встановленим нормативним значенням (**діаграма 103**).

Діаграма 101. Структура торговців цінними паперами з розподілом за видами діяльності, розмір регулятивного капіталу яких станом на 31.12.2014 не відповідав встановленим вимогам

Діаграма 102. Динаміка кількості торговців цінними паперами, які не відповідали вимогам, встановленим до показників адекватності капіталу та ліквідності протягом 2014 року, %

Діаграма 103. Динаміка значень нормативу достатності (адекватності) регулятивного капіталу Центрального депозитарію протягом 2014 року

Крім того, у 2014 році Комісією проводився аналіз дотримання пруденційних нормативів особою, яка провадить клірингову діяльність. Такою особою, яка провадить клірингову діяльність, є Розрахунковий центр з обслуговування договорів на фінансових ринках. Так, відповідно до наданої інформації у 2014 році, Розрахунковий центр відповідав встановленим вимогам щодо нормативного значення коефіцієнта покриття зобов'язань учасників клірингу.

Підготовка фахівців з питань фондового ринку

Комісія координує роботу щодо підготовки фахівців з питань фондового ринку, встановлюючи кваліфікаційні вимоги до осіб, які здійснюють професійну діяльність з цінними паперами, та проводячи сертифікацію фахівців шляхом видачі сертифікатів на право здійснення дій, пов'язаних з безпосереднім провадженням професійної діяльності на фондовому ринку.

Так, на базі Українського інституту розвитку фондового ринку Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана – навчально-методичному центру Комісії, створено постійно діючу навчально-методичну Раду з питань координації роботи з видання методичних посібників та підруч-